

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikasının
Elm və Təhsil Nazirliyinin

3-29/3-2-548F/2025/1 nömrəli 08.03 2025-ci il
tarixli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

MAGİSTRATURA SƏVİYYƏSİNİN İXTİSAS ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın şifri və adı: 7002010 – Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Magistratura səviyyəsinin **7002010 – Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti** ixtisası üzrə təhsil proqramı (bundan sonra – təhsil proqramı) “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də “Ali təhsilin magistratura səviyyəsi üzrə ixtisasların Təsnifatı”na, qabaqcıl beynəlxalq təcrübə və əmək bazarının tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.
- 1.2. Təhsil proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:
- ixtisas üzrə məzunun səriştələrini, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə tədris və təlim metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktur və kadr potensialına olan tələbləri, təhsilalanın təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini davam etdirmə imkanlarını müəyyənləşdirmək;
 - təhsilalanları və işəgötürənləri məzunların əldə etdiyi bilik, bacarıq və təlim nəticələri ilə tanış etmək;
 - təhsil proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı prosesə cəlb olunan tərəfdaşları məlumatlandırmaq.
- 1.3. Təhsil proqramı, tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə magistr hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.
- 1.4. Təhsilalanın 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 akademik saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Bu zaman auditoriya saatlarının həcmi 12-16 akademik saat təşkil edir. Peşəkar məqsədlər üçün dərinədən öyrənilən ixtisaslaşmalar üzrə həftəlik dərslərin yükünün həcmi dəyişdirilə bilər.
- 1.5. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən ixtisasın həmin müəssisədə kadr hazırlığı aparılan hər bir ixtisaslaşması üzrə ayrıca təhsil proqramı hazırlanmalıdır. Hər bir ixtisaslaşma üzrə təhsil proqramı müvafiq ixtisasın təhsil proqramındakı bölmələrlə yanaşı, həmin ixtisaslaşma üzrə tədris və təlim metodları, təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi üsulları, təcrübələrin təşkili və qiymətləndirilməsi və s. bölmələri də əks etdirməlidir.

2. Məzunun səriştələri

- 2.1. Təhsil proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi səriştələrə yiyələnməlidir:
- peşəkar fəaliyyəti çərçivəsində gözlənilməz və mürəkkəb məsələləri müstəqil şəkildə həll edə bilmək; ;
 - müvafiq fəaliyyət və metodları təklif etmək, planlaşdırmaq, onların cari və perspektiv nəticələrini təhlil etmək;
 - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin səbəblərini araşdırmaq, konkret vaxt çərçivəsində və məhdud informasiya şəraitində onları həll edə bilmək;
 - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı müvafiq texnologiya və metodları seçmək və onlardan istifadə etmək, həmçinin gözlənilən nəticələri müəyyənləşdirmək, dəyərləndirmək və qiymətləndirmək;
 - fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemlərin həlli zamanı öz fəaliyyətini tənqidi şəkildə dəyərləndirmək;

- fəaliyyət və ya təhsil sahəsi ilə bağlı problemləri Azərbaycan dilində və bir xarici dildə şifahi və yazılı olaraq təqdim etmək, əsaslandırmaq, həmçinin mütəxəssis və qeyri-mütəxəssislərlə birgə müvafiq müzakirələrdə iştirak etmək;
- müxtəlif üsullarla öz bilik və səriştələrini başqalarına ötürə bilmək;
- istənilən şəraitdə etik davranış qaydalarına uyğun şəkildə fəaliyyət göstərmək, şəxsi davranışlarının etik aspekt və imkanlarını, məhdudiyyətlərini və sosial rolunu anlamaq;
- davamlı öyrənmə və peşəkar inkişafı ilə bağlı özünün və digərlərinin ehtiyaclarını qiymətləndirmək, həmçinin müstəqil öyrənmə üçün zəruri olan səmərəli metodlardan istifadə edə bilmək

2.2. Təhsil proqramının sonunda **7002010 – Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti ixtisasının ixtisaslaşmaları** üzrə məzun aşağıdakı peşə səriştələrinə yiyələnməlidir:

Bibliografiyaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə: ○ müasir

bibliografiyaşünaslıq konsepsiyalarını bilmək və tətbiq etmək;

- elm, təhsil, mədəniyyət və digər sahələrdə bibliografik resursları hazırlamaq və təqdim etmək;
- rəqəmsal bibliografik verilənlər bazalarını yaratmaq və idarə etmək;
- müasir kitabxana-informasiya sistemlərində bibliografik məlumatları işləmək, elektron kataloq və digər axtarış sistemlərindən istifadə edərək informasiya toplamaq;
- istifadəçilərin informasiya tələbatını müəyyən etmək və ona uyğun bibliografik xidmət göstərmək;
- elmi bibliografik informasiya ehtiyatlarından istifadənin effektivliyini qiymətləndirmək.

İnformasiya fəaliyyətində bibliometrik texnologiyalar ixtisaslaşması üzrə:

- bibliometriya, sitat analizi, elmi fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, altmetriya və digər metrik texnologiyalar sahəsində nəzəri və təcrübi biliklərə malik olmaq və fəaliyyət prosesində istifadə etmək;
- elmi nəşrlərin və müəlliflərin impakt faktoru, h-indeksi, g-indeksi və digər metrik göstəricilər üzrə qiymətləndirilməsini aparmaq;
- beynəlxalq elmi bazalarla işləməyi bacarmaq;
- elmi istiqamətlər, müəlliflər, jurnallar və təşkilatların fəaliyyətinə dair kompleks bibliometrik hesabatlar tərtib və təqdim etmək;
- elmi informasiya axınlarını təhlil etmək, trendləri və elmi əməkdaşlıq şəbəkələrini müəyyənləşdirmək;
- məlumat resurslarının sistemli şəkildə təsnifləşdirmək, saxlanması və idarə olunmasını bacarmaq, verilənlər bazası və informasiya arxivlərinin yaradılması və menecmenti üzrə təcrübi səriştələrə malik olmaq və peşəkar fəaliyyətində tətbiq etmək;
- elmi nəşr etikası, plagiatla mübarizə, müəllif hüquqları və açıq elm prinsiplərini bilmək.

Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə: ○ kitabxana işinin elmi-nəzəri əsaslarını, tarixini və informasiya cəmiyyətindəki rolunu mənimsəmək, tədqiqatlarda və tədris prosesində istifadə etmək;

- kitabxanaların idarə olunması, layihələrin təşkili və peşəkar heyətin fəaliyyətini əlaqələndirməyi bacarmaq;
- müasir kitabxana xidmətlərini planlaşdırmaq və idarə etmək, istifadəçi ehtiyaclarını araşdırmaq və əldə olunan nəticələrə əsasən istifadəçi yönümlü xidmətləri təşkil etmək ;

- kitabxana proseslərinin rəqəmsallaşdırılmasını həyata keçirmək, sənəd-informasiya resurslarının seçimini, fondun komplektləşdirilməsini və sistemləşdirilməsini təmin etmək;
- sənəd-informasiya resurslarının təqdimatı və axtarış sistemlərindən səmərəli istifadə etmək; ○ kitabxana-informasiya sistemləri və proqram təminatlarında sərbəst işləmək, rəqəmsal kitabxanaları yaratmaq və idarə etmək; ○ peşə etikası, müəllif hüquqları, informasiya təhlükəsizliyi və istifadəçi hüquqlarına riayət etmək.

Nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisaslaşması üzrə: ○ nəşriyyat fəaliyyətinin bütün mərhələlərini – ideya, planlaşdırma və orijinalın hazırlanması, redaktə, dizayn, çap və yayımı sistemli şəkildə təşkil etmək;

- müxtəlif nəşr növləri üzrə (elmi, tədris, bədii, ictimai-siyasi, ensiklopedik, reklam və s.) fərqli yanaşma və texnologiyaları tətbiq etmək;
- mətnləri dil, üslub, orfoqrafik, qrammatik və semantik baxımdan redaktə etmək, mətnlərin redaktəsində metodiki və normativ tələblərə əsaslanmaq;
- beynəlxalq nəşriyyat standartlarını bilmək və tətbiq etmək; ○ səhifə yığımı, maketləşdirmə və dizayn proqramları üzərində işləmək;
- müəllif materiallarının qəbulu, ekspertizası və nəşrə hazırlanmasını təşkil etmək, müəlliflərlə etik, hüquqi və peşəkar münasibətlər qurmaq, rəy və təkliflər vermək.

Kitabxana informasiya-axtarış sistemləri ixtisaslaşması üzrə:

- müasir kitabxana informasiya-axtarış sistemlərinin strukturu, prinsipləri və funksional mexanizmləri haqqında biliklərə yiyələnmək və bu bilikləri peşəkar fəaliyyətində istifadə edə bilmək;
- rəqəmsal kataloqlaşdırma, sənəd təsnifatı və metadata yaratma üzrə peşəkar bacarıqlara malik olmaq;
- fəaliyyətə uyğun informasiya axtarış sistemlərinin tətbiqi və idarə olunmasını həyata keçirmək; ○ məlumat resurslarının sistemli şəkildə təsnifləşdirilməsi, saxlanması və idarə olunmasını bacarmaq, verilənlər bazası və informasiya arxivlərinin yaradılması və menecmenti üzrə təcrübi səriştələrə malik olmaq;
- müasir kitabxana-informasiya sistemlərində biblioqrafik məlumatları işləmək, elektron kataloq və digər axtarış sistemlərindən istifadə edərək informasiya toplamaq;
- istifadəçilərin informasiya ehtiyaclarını təhlil etmək və fərdi sorğuları yerinə yetirmək; ○ bibliometriya, sitat analizi, elmi fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, altmetriya və digər metrik texnologiyalar sahəsində nəzəri və təcrübi biliklərə malik olmaq;
- elektron kitabxana, rəqəmsal respozitari və elektron resurs mərkəzlərinin layihələndirilməsini və təşkilini həyata keçirmək.

3. Təhsil proqramının strukturu

3.1. Təhsil proqramının mənimsənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ali elmi-ixtisas dərəcəsi:

İxtisaslaşmaların adları	Verilən dərəcə	Əyani forma üzrə təhsil müddəti	Kreditlərin sayı
Biblioqrafiyaşünaslıq		2 il	120

Informasiya fəaliyyətində bibliometrik texnologiyalar	Magistr ali elmi-ixtisas		
Kitabxanaşünaslıq			
Nəşriyyat işi və redaktəetmə			
Kitabxana informasiya-axtarış sistemləri			

3.2. Təhsil proqramı 120 (2 il) AKTS kreditindən ibarət olmalıdır. Hər semestrə 5 fəndən çox olmamaq şərti ilə 30 kredit nəzərdə tutulmuşdur. Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Sıra sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
1	<p>Tədqiqat metodları</p> <p><i>Bu fənn kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarının, ölçmə, tədqiqat dizaynı və təhlilin qarşılıqlı asılılığına diqqət yetirir. Fənn çərçivəsində tədqiqat sərişələri, kitabxana və internet resurslarından məlumat qaynağı kimi istifadə edilməsi, verilənlərin araşdırılması, təhlil edilərək təqdim edilməsi kimi keyfiyyətin aşılmasını nəzərdə tutur.</i></p>	6
2	<p>Akademik yazı və etika</p> <p><i>Bu fənnin məqsədi akademik yazı, danışıq və dürüstlüyün əsaslarını öyrətmək, magistrantların elmi məqalə, dissertasiya, esse və digər akademik sənədləri peşəkar şəkildə yazmaq, konfrans, simpozium, seminar və elmi diskussiyalarda peşəkar şəkildə danışmaq, nəşr etikasını bacarıqlarını inkişaf etdirməkdir. Fənn təhsilənlərə akademik üslub, mənbələrdən düzgün istifadə, istinad qaydaları və etik normalar haqqında bilik və sərişələr verəcəkdir.</i></p>	6
3	<p>Tədqiqat analitikası</p> <p><i>Bu fənnin tədrisi məlumat təhlili prosesi, məlumat növləri, məlumatların toplanma mənbələri, məlumat təhlili üzrə strategiyanın qurulması, məlumatların təhlil üçün hazırlanması və təmizlənməsi, təhlil üçün məlumatların sistemləşdirilməsi, məlumatların vizuallaşdırılması, sahəyə uyğun olaraq təhlillərdə istifadə olunacaq proqram təminatları ilə tanışlıq ("Excel", "SPSS", "Stata", "R", "MAXQDA", "Matlab", "Python" və s. kimi), ixtisas sahəsində tədqiqatlarda istifadə olunan təhlil metodları ilə təhlillərin aparılması (statistik testlər və təhlillər, kəmiyyət və keyfiyyət təhlilləri, eksperimental təhlillər, anket və sorğu təhlilləri və s. kimi) və təhlillərin əsasında müvafiq rəylərin hazırlanmasını nəzərdə tutur.</i></p>	6

4	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər¹ <i>İxtisaslaşmadan asılı olaraq buraya daxil edilən fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında öz əksini tapır.</i>	72
...	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər² <i>Müvafiq fənlər hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən fərdi qaydada ixtisaslaşmadan asılı olaraq müəyyən edilir və həmin ixtisaslaşmanın təhsil proqramında əksini tapır.</i>	

Təcrübə		
...	Elmi-pedaqoji təcrübə	6
...	Elmi tədqiqat təcrübəsi	6
Dissertasiya işi		
...	Magistrlik dissertasiyası	18
CƏMI		120

4. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

- 4.1. Bu təhsil proqramı üzrə məzunlar təhsil və ya fəaliyyət sahəsi ilə bağlı əsas anlayışlar, nəzəri prinsip və tədqiqat metodları haqqında sistemli, ümumi təsəvvürə və geniş biliyə malik olmalı, konkret (ixtisaslaşmış) təhsil və ya fəaliyyət sahəsində dərin biliklərə yiyələnməlidirlər.
- 4.2. İxtisaslaşmanın təhsil proqramının hər bir fənn üzrə təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətin səlahiyyətindədir.
- 4.3. İxtisaslaşma üzrə proqramın təlim nəticələri Əlavə 1-də müəyyən olunur. Fənlər üzrə təlim nəticələri isə hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təhsil proqramının təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.

¹ Burada "fənlər" dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də "Capstone" layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir və müvafiq ixtisaslaşma üzrə qəbul olan təhsilalan üçün məcburi xarakter daşıyır. Bu bölmədə minimum 4 fənn olmalıdır.

² Burada "fənlər" dedikdə fənlərlə yanaşı, layihələr (eləcə də "Capstone" layihəsi), yaradıcılıq işi, laboratoriya işləri və digər aidiyyəti tədris fəaliyyətləri (olduğu təqdirdə) başa düşülür. Bu fənlər akademik heyətin təcrübəsi, tədqiqat infrastrukturunu, yerli və beynəlxalq iş imkanları nəzərə alınaraq ali təhsil müəssisəsi tərəfindən təklif edilir. Sözügedən fənlər müəyyən edilən zaman əmək bazarının təklifləri də nəzərə alınır və bu məqsədlə ali təhsil müəssisələri və əmək bazarı nümayəndələrindən ibarət işçi qrupunun yaradılması tövsiyə olunur. Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər təhsilalanlar üçün seçmə xarakter daşımalı, eləcə də təhsilalanların xarici mübadilə proqramlarında iştirakına şərait yaratmalıdır. Bu bölmədə minimum 3 fənn olmalıdır.

- 4.4. Təhsil proqramının cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən elmi və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

5. İnfrastruktur və kadr potensialı

- 5.1. **7002010 – Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti** üzrə təhsil proqramının tədris, təlim və qiymətləndirmə prosesi ali təhsil müəssisəsinin aşağıdakı infrastruktura malik olmasını zəruri edir: **Bibliografiyaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə:**
Bibliografiyaşünaslıq ixtisaslaşmasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün ali təhsil müəssisəsi interaktiv lövhələr, proyektorlar və vizual materiallarla təhsilalanların tədris prosesinə aktiv şəkildə qoşulmasına şərait yaradan multimedia ilə təchiz edilmiş dərslər auditoriyaları ilə təmin edilməlidir. Təhsilalanların müxtəlif dövrlərə və sahələrə aid çap və elektron bibliografik vəsaitlərlə işləməsi üçün arxivləşdirilmiş nümunələr təqdim olunan bibliografik resursların kolleksiyası olmalıdır. Bibliografiya və sənəd dövriyyəsi ilə məşğul olan elmi müəssisə, arxiv və nəşriyyatlarla birgə layihələrin həyata keçirilməsi məqsədilə müəssisələrlə əməkdaşlıq əlaqələri qurulmalıdır. Təhsilalanların elmi və peşəkar inkişafı üçün zəruri olan bütün texniki, informasiya və metodoloji imkanlarla təmin olunan və onların müasir informasiya cəmiyyətində rəqabətqabiliyyətli mütəxəssis kimi yetişməsinə xidmət edən infrastruktur mütəmadi təkmilləşdirilməlidir.

İnformasiya fəaliyyətində bibliometrik texnologiyalar ixtisaslaşması üzrə:
İnformasiya fəaliyyətində bibliometrik texnologiyalar ixtisaslaşmasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün ali təhsil müəssisəsinin infrastrukturunu müasir elmi-texnoloji tələblərə cavab verməli və tələbələrin nəzəri biliklərlə yanaşı, təcrübi bacarıqlar qazanmasına imkan yaratmalıdır. Rəqəmsal kitabxana sistemləri ilə təchiz olunmuş geniş məlumat bazalarına çıxışı təmin edilməlidir. Müxtəlif sitat indeksləri və bibliometrik platformalara çıxış imkanlarına malik olmalıdır. Analitik hesablama və ya məlumat təhlili, statistik və bibliometrik məlumatların işlənməsi üçün müvafiq şərait mövcud olmalıdır. Təhsilalanların müasir ixtisaslaşdırılmış dərslər, elmi nəşr və metodik vəsaitlər ilə zəngin tədris kitabxanasına əlçatanlığı təmin edilməlidir. Yüksək sürətli internet bağlantısı və bulud əsaslı texnologiyalara çıxış imkanları yaradılmalıdır.

Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə:
Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşmasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün ali təhsil müəssisəsi peşəkar tədris mühiti və ixtisaslaşdırılmış auditoriyalarla təmin olunmalıdır. Ali təhsil müəssisəsinin kitabxana fondu kitabxanaşünaslıq, arxivşünaslıq, bibliografiyaşünaslıq, kommunikasiya nəzəriyyəsi sahəsində müasir dərslər, monoqrafiya və elmi-nəzəri jurnallarla zənginləşdirilməlidir. Təhsilalanlar üçün kitabxana proseslərinin (elektron kataloqlaşdırma, ənənəvi və rəqəmsal fondların təşkili, istifadəçilərə xidmət və s.) tətbiqi bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə təlim-təcrübə kitabxanası mühiti təşkil edilməlidir. Onların həm nəzəri, həm də tətbiqi bacarıqlarını inkişaf etdirməyə, peşəkar və

rəqabətədavamlı kadr kimi formalaşdırmağa zəmin yaradan ali təhsil müəssisəsinin infrastrukturunu mütəmadi yenilənməlidir.

Nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisaslaşması üzrə:

Nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisaslaşmasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün ali təhsil müəssisəsi ixtisaslaşdırılmış tədris laboratoriyaları ilə təchiz olunmalıdır. Nəşriyyat dizayn studiyası, elektron nəşriyyat və rəqəmsallaşdırma otaqları fəaliyyət göstərməlidir. İnternete çıxışlı müasir kompüter sinifləri, onlayn mənbələrə abunəlik imkanları və elektron tədris vəsaitləri ilə işləməyə şərait yaradan informasiya texnologiyaları mərkəzi mövcud olmalıdır. Tədris prosesində təhsilənlər üçün interaktiv təqdimatlar, videodərslər və nümunə layihələrin təqdimatı məqsədilə texniki imkanlar yaradılmalıdır. Nəşriyyat və redaktə sahəsində yerli və xarici nəşrlər, dərsliklər, dissertasiyalar və metodik vəsaitlərlə zəngin kitabxana fondu fəaliyyət göstərməlidir.

Kitabxana informasiya-axtarış sistemləri ixtisaslaşması üzrə:

Kitabxana informasiya-axtarış sistemləri ixtisaslaşmasının təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi-tədqiqat işlərinin yerinə yetirilməsi üçün ali təhsil müəssisəsinin infrastrukturunu informasiya cəmiyyəti və rəqəmsal texnologiyaların tələblərinə cavab verməlidir. Müasir texniki avadanlıqlarla təchiz olunmuş kompüter otaqları mövcud olmalıdır. Kitabxana informasiya-axtarış sistemlərinin tətbiqinə imkan verən praktiki iş mühiti təmin olunmalıdır. Ali təhsil müəssisəsinin özünəməxsus rəqəmsal kitabxanası, elektron kataloq sistemi və inteqrasiya olunmuş kitabxana idarəetmə platformaları olmalıdır. İstifadəyə açıq beynəlxalq elmi baza və elektron resurslara çıxış təmin edilməlidir.

- 5.2. Ali təhsil müəssisələrinin tədrisə cəlb olunan akademik heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olur. Elmi dərəcəsi olmayan, lakin müvafiq sahədə ən az 5 il iş təcrübəsi olan mütəxəssislər də tədrisə cəlb oluna bilərlər.
- 5.3. Magistrlik dissertasiyalarına elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, elmi ada və ya elmi dərəcəyə sahib olan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir.

6. Karyera imkanları və ömürboyu təhsil

- 6.1. **7002010 – Kitabxanaçılıq və informasiya fəaliyyəti ixtisasının ixtisaslaşmaları təhsil proqramı üzrə məzunların aşağıdakı sahələrdə və peşələrdə işləmək imkanı əldə edirlər:**

Biblioqrafiyaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə:

Biblioqrafiyaşünaslıq ixtisaslaşmasını tamamlayan məzunlar informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun peşəkar kompetensiyalara malik olmaqla, həm dövlət, həm də özəl sektorda geniş karyera imkanlarına sahib olurlar. Bu ixtisaslaşma onlara sənəd dövriyyəsi, informasiya təminatı, elmi və texniki biblioqrafiya, elmi-analitik tədqiqat və informasiya sistemlərinin idarə olunması kimi sahələrdə peşəkar fəaliyyət göstərmək bacarığı qazandırır. Məzunların elmi tədqiqat institutları və akademik müəssisələrin informasiya və biblioqrafiya bölmələrində biblioqraf, elmi işçi və mütəxəssis kimi fəaliyyət göstərməsi mümkündür. Respublikanın müxtəlif

kitabxana sistemlərində kitabxana direktoru (müdiri), Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin direktoru (müdiri), kitabxana filialının müdiri, Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin filialının müdiri, kitabxananın şöbə müdiri, kitabxananın bölmə müdiri, baş biblioqraf və biblioqraf vəzifələrində çalışmaq olar. Məzunlar arxiv, muzey, nəşriyyat və sənəd təhlili fəaliyyəti ilə məşğul olan digər təşkilatlarda biblioqraf və informasiya mütəxəssisi vəzifələrində çalışa bilər. Onların ömürboyu təhsilə açıq olmaları, daimi yenilənən texnoloji və elmi biliklərə uyğunlaşmaları bu sahədə dayanıqlı və uğurlu karyera üçün vacib üstünlük təşkil edir. Bu məqsədlə, məzunlar Azərbaycanın və müxtəlif ölkələrin informasiya və kitabxana assosiasiyaları tərəfindən təşkil edilən təlimlərdə iştirak edərək müasir texnologiyalar və beynəlxalq standartlar üzrə biliklərini təzələyə bilər. Rəqəmsal bacarıqlarını təkmilləşdirməklə açıq elm və açıq məlumat platformalarında fəaliyyət göstərərək beynəlxalq akademik mühitlə inteqrasiya imkanı qazanmaq olar. Məzunlar biblioqrafiyaşünaslıq sahəsində yeni tədqiqat mövzuları işləməklə innovativ yanaşmalar təklif edə və elmi ictimaiyyətə töhfə verə bilər.

İnformasiya fəaliyyətində bibliometrik texnologiyalar ixtisaslaşması üzrə:

İnformasiya fəaliyyətində bibliometrik texnologiyalar ixtisaslaşmasını tamamlayan məzunlar müasir informasiya cəmiyyətinin ehtiyaclarına cavab verən analitik, tədqiqat yönümlü və texnoloji biliklərə sahib mütəxəssislər kimi formalaşır. Onlar kitabxanalar və informasiya mərkəzlərində elmi fəaliyyətin qiymətləndirilməsi, sitat analizləri, jurnal və müəllif reytinglərinin hazırlanması üzrə bibliometrik analitik, universitetlərdə və elmi-tədqiqat institutlarında elmi performansın qiymətləndirilməsi üzrə elmetrik mütəxəssis kimi fəaliyyət göstərə bilər. Ali məktəb və elmi-tədqiqat institutlarının müvafiq bölmələrində analitik mütəxəssis və ya informasiya siyasəti üzrə məsləhətçi vəzifələrində çalışmaq mümkündür. Məzunlar nəşriyyat və akademik jurnallar üçün məqalələrin bibliometrik yoxlanılması üzrə redaktor və ya kontent meneceri kimi fəaliyyət göstərmək imkanı əldə edir. Müxtəlif dövlət və özəl sektorda informasiya idarəetməsi üzrə müxtəlif vəzifələrdə işləmək olar. Ömürboyu təhsil onların peşəkar inkişafında mühüm yer tutduğundan bu ixtisaslaşma üzrə təhsilalanların müasir informasiya və innovativ texnologiyalar sahəsində yenilənən biliklərə yiyələnməsi zəruridir. Ömürboyu təhsil məzunların peşəkar çevikliyi və əmək bazarında rəqabət üstünlüyünü təmin edən əsas şərtidir və buna görə də, onlar rəqəmsal informasiya idarəçiliyi, data vizualizasiya, bibliometrik proqram təminatı üzrə beynəlxalq sertifikatlaşdırılmış kurslarda iştirak edə bilər. Sənəd-informasiya və bibliometriya üzrə beynəlxalq konfrans, seminar, yay məktəbi və digər təlimlərdə iştirak etməklə bilikləri daha da dərinləşdirmək mümkündür.

Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə:

Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşmasını tamamlayan məzunlar informasiya cəmiyyətinin tələblərinə uyğun olaraq kitabxana və informasiya mühitində geniş spektrli peşə fəaliyyətini həyata keçirmək imkanına malik olurlar. Kitabxana, mədəniyyət müəssisəsi, nəşriyyat, muzey, arxiv, humanitar və sosial təyinatlı digər müəssisələrdə müvafiq vəzifələrdə fəaliyyət göstərə bilər. Respublikanın kitabxana sisteminə kitabxana direktoru (müdiri), Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin direktoru (müdiri), kitabxana filialının müdiri, Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin filialının müdiri, kitabxananın şöbə müdiri, kitabxananın bölmə müdiri, baş kitabxanaçı, baş biblioqraf və oxu zalının müdiri vəzifələrində çalışmaq olar. Məzunlar müxtəlif dövlət qurumlarında informasiya idarəçiliyi, kitabxana işi sahəsində siyasətin təşkili və inkişafı üzrə məsləhətçi və ya layihə rəhbəri kimi çalışa bilər. Kitabxanaşünaslıq ixtisası müasir cəmiyyətdə

informasiya texnologiyalarına və istifadəçi ehtiyaclarına uyğunlaşmaq üçün ömürboyu təhsil konsepsiyasını vacib hesab edir. Bu məqsədlə, məzunların ölkə kitabxanalarının, habelə, respublika və beynəlxalq kitabxana assosiasiyalarının keçirdiyi seminar, vebinar və təlimlərdə iştirak etməklə peşə biliklərini yeniləməsi və genişləndirməsi mümkündür. Onlar virtual kitabxana proqramları, metadata idarəetməsi, süni intellekt və rəqəmsal informasiya-axtarış sistemləri üzrə əlavə ixtisaslaşdırma kursları keçə bilər.

Nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisaslaşması üzrə:

Nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisaslaşmasını tamamlayan məzunlar nəşriyyat prosesi, redaktə texnologiyaları, mətnin hazırlanması və yayımı sahələrində nəzəri bilik və təcrübə bacarıqlara malik olmaqla çoxşaxəli karyera imkanlarına sahib olur. Onlar dövlət və özəl nəşriyyatları, jurnal və qəzet redaksiyaları, media və kommunikasiya sektoru, elm və təhsil müəssisələri, arxiv və muzeylər, eləcə də, informasiya və reklam agentliklərində fəaliyyət göstərə bilər. Respublikanın müxtəlif kitabxana sistemlərində kitabxana direktoru (müdiri), Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin direktoru (müdiri), kitabxana filialının müdiri, Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin filialının müdiri, kitabxananın şöbə müdiri, kitabxananın bölmə müdiri, baş kitabxanaçı, baş bibliograf və informasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssis vəzifələrində çalışmaq olar. Ömürboyu təhsil və peşəkar inkişaf imkanlarını davam etdirərək məzunlar dil, üslub və redaktə bacarıqları üzrə təkmilləşdirmə kurslarında və rəqəmsal nəşriyyat alətləri üzrə təlimlərdə iştirak edə bilər.

Kitabxana informasiya-axtarış sistemləri ixtisaslaşması üzrə:

Kitabxana informasiya-axtarış sistemləri ixtisaslaşmasını tamamlayan məzunlar kitabxana, nəşriyyat, muzey, arxiv, media, həmçinin, digər humanitar, sosial sahələrdə və rəqəmsal informasiya texnologiyaları ilə əlaqəli strukturlarda fəaliyyət göstərə bilər. Respublikanın müxtəlif kitabxana sistemlərində kitabxana direktoru (müdiri), Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin direktoru (müdiri), kitabxana filialının müdiri, Mərkəzləşdirilmiş kitabxana sisteminin filialının müdiri, kitabxananın şöbə müdiri, kitabxananın bölmə müdiri, elektron kitabxananın proqramçısı, multimedia mütəxəssisi, multimedia resursları üzrə mütəxəssis, informasiya texnologiyaları üzrə mütəxəssis vəzifələrində çalışmaq olar. Məzunlar kitabxanalarda elektron kataloqlaşdırma və axtarış sistemlərinin sistem inzibatçısı, rəqəmsal kitabxanaların qurulması və texniki dəstəyi üzrə mütəxəssis, fərdi və qrup istifadəçi sorğularının analitik təhlili və idarəsi üzrə informasiya meneceri kimi çalışa bilər. Elm və təhsil müəssisələrində axtarış sistemlərinin və verilənlər bazalarının təşkili üzrə mütəxəssis, nəşriyyat, arxiv, muzey və digər sosial kommunikasiya sistemlərində bibliometrik və istinad indeksləri üzrə analitik kimi fəaliyyət göstərmək mümkündür. Informasiya texnologiyalarının sürətlə yenilənməsi bu sahədə çalışan mütəxəssislərin ömürboyu təhsil və davamlı inkişafını zəruri edir. Bu səbəbdən, məzunlar davamlı peşəkar təlim və kurslarda, rəqəmsal transformasiya və süni intellekt texnologiyalarının informasiya axtarış sistemlərinə tətbiqi sahəsində layihələrdə iştirak edə bilər.

- 6.2. Ali təhsil müəssisəsi təhsil proqramının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb-səhifələrində yerləşdirməlidir.
- 6.3. Ali təhsil pilləsinin magistratura səviyyəsini bitirən (magistrlik dissertasiyasını müdafiə edən), yaxud təhsili ona bərabər tutulan şəxslər (tibbi təhsildə həkim-mütəxəssis) fəlsəfə doktoru proqramı üzrə doktoranturaya qəbul oluna bilərlər.

6.4. Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömür boyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Əlavə 1

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyəti üzrə təlim nəticələri

1. Biblioqrafiyaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə proqramın təlim nəticələri (PTN)

PTN 1 - Biblioqrafiyaşünaslığın inkişaf mərhələlərini, əsas anlayışlarını və nəzəri əsaslarını mənimsəyir, biblioqrafik fəaliyyətin funksiyaları, formaları və növləri üzrə biliklərə yiyələnir və fəaliyyət prosesində tətbiq edir

- PTN 2 - Biblioqrafik fəaliyyətin prinsipləri, metodologiyası və tərtibat normaları barədə sistemli təsəvvür formalaşdırır, elmi və praktiki mənbələri təhlil edərək biblioqrafik informasiya mənbələrinin seçimi və qiymətləndirilməsini həyata keçirə bilir
- PTN 3 - Müxtəlif sahələr üzrə biblioqrafik vəsaitlər və istinad sistemlərinin analitik strukturunu təhlil edir, elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasında bibliometrik və sitat analizindən istifadə etməyi bacarır
- PTN 4 - Biblioqrafik göstəricilərin tərtibi və təqdim olunması üzrə praktiki bacarıqlara yiyələnir, virtual kitabxana sistemləri və rəqəmsal resurslarla işləməyi bacarır
- PTN 5 - Müasir kompüter proqramları və texnoloji platformalarda biblioqrafik məlumatların idarə edilməsi və yayımlanması sahəsində bacarıqlar əldə edir
- PTN 6 - Biblioqrafik fəaliyyət zamanı müəllif hüquqları, məlumatın məxfiliyi və etik istinad qaydalarına riayət etmə vərdişini formalaşdırır, elmi informasiya mübadiləsi və intellektual mülkiyyət sahəsində beynəlxalq hüquqi çərçivəni anlayır və peşəkar fəaliyyətində istifadə edir
- PTN 7 - Elmi və informasiya layihələrində komandada səmərəli əməkdaşlıq etməyi və layihələrin idarə olunmasına töhfə verməyi bacarır

2. İnformasiya fəaliyyətində bibliometrik texnologiyalar ixtisaslaşması üzrə proqramın təlim nəticələri (PTN)

- PTN 1 - Bibliometriya, elmmetriya, sitat analizləri, elmi kommunikasiya və informasiya axınları ilə bağlı əsas konsepsiya və anlayışları bilir, informasiya fəaliyyəti və elm siyasəti sahəsində bibliometrik yanaşmaların rolunu təhlil edir.
- PTN 2 - Elmi fəaliyyətin qiymətləndirilməsində sitat indeksləri və metrik göstəricilərin əhəmiyyətini qiymətləndirir.
- PTN 3 - Elmi məqalələr, müəlliflər, jurnallar və təşkilatların bibliometrik təhlilini aparmaq, tədqiqat performansını qiymətləndirmək, müxtəlif məlumat bazalarında effektiv axtarış, informasiya çıxarışı və təhlil etmə bacarığına malik olur
- PTN 4 - Altmetriya, elmi sosial şəbəkələr, sosial media təsirləri və açıq elm sahəsində biliklər əldə edir və tətbiq edir.
- PTN 5 - Elmi-tədqiqat layihələri çərçivəsində bibliometrik metodologiyadan istifadə etməyi, tədqiqat problemini müəyyənləşdirib uyğun indikatorlar əsasında qiymətləndirmə aparmağı bacarır
- PTN 6 - İnformasiya siyasəti və tədqiqat strategiyalarının planlaşdırılması üçün zəruri olan tədqiqat məlumatlarını hazırlayır və təhlil edir
- PTN 7 - Elm, təhsil və informasiya müəssisələrində bibliometrik qiymətləndirmə nəticələrinə əsaslanaraq qərar vermə, resursların idarə olunması və informasiya siyasətinin formalaşdırılması proseslərində iştirak edə bilir
- PTN 8 - Bibliometrik təhlil alətləri, verilənlərin təmizlənməsi və vizuallaşdırma proqramları, qrafik sistemləri ilə işləmə bacarıqlarına yiyələnir
- PTN 9 - Elmi tədqiqatların nəticələrinin istifadəsi, məlumatların mühafizəsi və etik prinsiplərinə əməl etmək bacarığına malik olur, bibliometrik göstəricilərin yanlış tətbiqindən irəli gələn risklər və onların doğru şərhi ilə bağlı məlumatlı olur

3. Kitabxanaşünaslıq ixtisaslaşması üzrə proqramın təlim nəticələri (PTN)

- PTN 1 - Kitabxanaşünaslığın müasir konsepsiyaları, nəzəriyyəsi və metodoloji əsasları haqqında dərin biliyə malik olur, kitabxana işinin inkişaf mərhələlərini, müasir yanaşmaları və beynəlxalq təcrübəni dərk edir, informasiya cəmiyyətində kitabxana xidmətlərinin rolunu və funksiyalarını bilir.
- PTN 2 - Müasir kitabxana-informasiya ehtiyatlarının təşkil olunması, idarə edilməsi, elektron kataloqlaşdırma və təsnifat işlərini yerinə yetirə bilir
- PTN 3 - İnformasiya ehtiyaclarını müəyyənləşdirmək, istifadəçilərə kitabxana xidmətləri göstərmək, biblioqrafik və məlumat-axtəriş sistemlərindən istifadə etməyi bacarır.
- PTN 4 - Elektron kitabxana sistemləri, məlumat bazaları, açıq və kommersiya resursları ilə işləməyi bacarır
- PTN 5 - Kitabxana və informasiya sahəsində müstəqil elmi-tədqiqat aparmaq, problemləri müəyyənləşdirmək, metodlar seçmək və nəticələri təhlil etməyi bacarır.
- PTN 6 - Kitabxana və informasiya müəssisələrində idarəetmə prinsiplərini, strateji planlaşdırma, layihə menecmenti, insan resurslarının idarə olunması kimi sahələrdə bacarıqlar əldə edir, normativ hüquqi tənzimləmələr və maliyyə planlaşdırması üzrə əsas anlayışları fərqləndirir.
- PTN 7 - Peşə etikası, məlumatların qorunması və şəxsi məlumatların məxfiliyi, informasiya resurslarının hüquqi statusu barədə məlumatlı olur və bu prinsiplərə əməl edir
- PTN 8 - Layihə yönümlü tədqiqatlar aparmağı, statistik hesabatlar və rəqəmsal nəticələr hazırlamağı bacarır
- PTN 9 - İnformasiya siyasəti və tədqiqat strategiyalarının planlaşdırılması üçün zəruri olan tədqiqat məlumatlarını hazırlayır və təhlil edir.

4. Nəşriyyat işi və redaktəetmə ixtisaslaşması üzrə proqramın təlim nəticələri (PTN)

- PTN 1 - Nəşriyyat işi və redaktəetmənin elmi-nəzəri əsaslarını, inkişaf mərhələlərini, əsas anlayış və kateqoriyalarını bilir.
- PTN 2 - Kitabşünaslıq, mətnşünaslıq, stilistika və dilçilik elmləri üzrə fundamental biliyə sahib olur.
- PTN 3 - Müxtəlif janrlarda mətnləri – elmi, publisistik, bədii, informativ və s. üslub, struktur və məzmun baxımından redaktə edə bilir
- PTN 4 - Orfoqrafik, qrammatik, leksik və sintaktik səhvləri müəyyənləşdirib düzəldə bilir.
- PTN 5 - Mətnin informativliyini, oxunaqlığını və ifadə aydınlığını artırmaq üçün uyğun redaktə üsullarından istifadə edir
- PTN 6 - Kitab, qəzet, jurnal və digər nəşr məhsullarının hazırlanması, tərtibatı və nəşrə təqdim olunması mərhələlərini bilir
- PTN 7 - Poliqrafiya texnologiyalarının əsaslarını və nəşr prosesinin texniki tələblərini bilir.
- PTN 8 - Elektron nəşrlərin hazırlanması üzrə bilik və bacarıqlara yiyələnir
- PTN 9 - Müəllif hüquqları, nəşriyyat müqavilələri, plagiatla mübarizə və məxfi informasiya ilə davranış üzrə hüquqi çərçivəni bilir və fəaliyyətində tətbiq edir
- PTN 10 - Elmi-tədqiqat aparmaq, nəşriyyat sahəsində aktual problemləri araşdırmaq və nəticələri elmi şəkildə əsaslandırmaq bacarığı formalaşır

5. Kitabxana informasiya-axtəriş sistemləri ixtisaslaşması üzrə proqramın təlim nəticələri (PTN)

- PTN 1 - Kitabxana informasiya-axtəriş sistemlərinin nəzəri əsasları və inkişaf mərhələləri haqqında biliklərə malikdir və onları təhlil edə bilir.

- PTN 2 - Müasir kitabxana informasiya-axtarış sistemlərinin strukturu, funksiyaları və texniki prinsiplərini anlayır.
- PTN 3 - Bibliometrik və elmmetrik göstəricilərin tətbiqi ilə informasiya ehtiyaclarının dəyərləndirilməsini bacarır.
- PTN 4 - İnteqrasiya olunmuş kitabxana idarəetmə sistemləri ilə işləməyi bacarır.
- PTN 5 - İnformasiya resurslarının sistemləşdirilməsi və axtarış mexanizmlərini yarada bilir.
- PTN 6 - İstifadəçi sorğularının strukturlaşdırılması və sorğu nəticələrinin təhlilini bacarır.
- PTN 7 - Layihə yönümlü tədqiqatlar aparmağı, statistik hesabatlar və rəqəmsal nəticələr hazırlamağı bacarır.
- PTN 8 - İnformasiya siyasəti və tədqiqat strategiyalarının planlaşdırılması üçün zəruri olan tədqiqat məlumatlarını hazırlayır və təhlil edir.

“Tədqiqat metodları” fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

- FTN 1. Elmi tədqiqatların aparılması üçün kəmiyyət və keyfiyyət tədqiqat metodlarını, onların xüsusiyyətlərini və tətbiq sahələrini fərqləndirə və məqsədyönlü şəkildə tətbiq edə biləcək.
- FTN 2. Fəaliyyət sahələrində tədqiqat sualının formalaşdırılması, hipotezlərin və tədqiqat dizaynının (eksperimental və ya müşahidə xarakterli) qurulması bacarığına yiyələnəcək.
- FTN 3. Elmi mənbələrdən (kitabxana, elmi bazalar, elektron resurslar və s.) sisteməlik istifadə edərək mövcud bilikləri toplaya və onlara əsasən tədqiqat çərçivəsini formalaşdıracaq.
- FTN 4. Toplanmış verilənlərin ölçülməsi, statistik üsullarla işlənməsi, vizualizasiya edilməsi və tədqiqat məqsədlərinə uyğun olaraq təhlilini həyata keçirəcək.
- FTN 5. Tədqiqat nəticələrini məntiqi strukturda təqdim etməyi, elmi məqalə və hesabatlar şəklində yazmağı, həmçinin nəticələri şifahi və yazılı formada auditoriyaya təqdim etməyi bacaracaq.
- FTN 6. Tədqiqatın etik və metodoloji prinsiplərinə riayət etməklə müstəqil və ya qrup halında tədqiqat aparacaq, layihə və dissertasiya işlərinin hazırlanmasında metodoloji əsasları düzgün tətbiq edə biləcək.

“Akademik yazı və etika” fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

- FTN 1. Akademik yazının məqsədi, strukturu və üslub xüsusiyyətlərini anlayaraq elmi esse, dissertasiya, məqalə və digər akademik sənədləri məntiqi və peşəkar şəkildə yazmağa biləcək.
- FTN 2. Fərqli akademik janrlarda (məqalə, dissertasiya, tezis, referat və s.) yazı tələblərinə uyğun kontent hazırlamağı və ideyaları ardıcıl və əsaslandırılmış formada ifadə etməyi bacaracaq.
- FTN 3. Mənbələrlə işləmə bacarığına yiyələnərək akademik yazılarda müxtəlif istinad sistemlərindən (APA, MLA, IEEE və s.) düzgün istifadə etməyi və plagiatdan yayınmağı bacaracaq.
- FTN 4. Elmi diskussiyalar, seminarlar, simpozium və konfranslarda çıxış etmək üçün akademik danışmaq üslubunu mənimsəməklə fikirlərini peşəkar şəkildə təqdim etməyi bacaracaq.
- FTN 5. Elmi fəaliyyət zamanı müəlliflik hüquqları, nəşr etikası və akademik dürüstlük prinsiplərini mənimsəyəcək və elmi araşdırmalarda bu prinsiplərə riayət edəcək.
- FTN 6. Elmi tədqiqat və yazı prosesində qarşıya çıxan etik dilemmaları və düzgün davranış modellərini analiz edəcək və elmi mühitdə etik qərarlar verməyi bacaracaq.

"Tədqiqat analitikası" fənn üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Məlumatların növlərini və tədqiqatın məqsədinə uyğun olaraq məlumatların toplanma üsullarını təyin etməklə elmi-tədqiqat üçün effektiv məlumat toplama strategiyası hazırlayacaq.

FTN 2. Tədqiqat məqsədlərinə uyğun olaraq məlumatların ilkin emalı (təmizlənməsi, kodlaşdırılması, strukturlaşdırılması) və təhlilə hazır vəziyyətə gətirilməsi proseslərini yerinə yetirəcək.

FTN 3. Fərqli proqram təminatlarında ("Excel", "EViews", "SPSS", "Python", "R", "Matlab" və s.) məlumatları analiz edərək sadə və mürəkkəb statistik göstəricilər əsasında nəticələr çıxaracaq.

FTN 4. Tədqiqatlarda istifadə olunan əsas təhlil metodlarını (kəmiyyət, keyfiyyət, qarışıq və eksperimental təhlil üsulları) sahəyə uyğun şəkildə tətbiq edərək analitik nəticələr əldə edəcək.

FTN 5. Analitik nəticələri vizual təqdimatma alətləri (qrafiklər, diaqramlar, cədvəllər və s.) vasitəsilə elmi əsaslarla təqdim edəcək və nəticələri düzgün interpretasiya edəcək.

FTN 6. Tədqiqat nəticələrinə əsaslanaraq məntiqi və sübutlara əsaslanan elmi rəy, tövsiyə və ümumiləşdirmələr hazırlayaraq tədqiqat hesabatları və elmi sənədlər tərtib edə biləcək.

"Elmi-pedaqoji təcrübə" üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. İxtisasa aid akademik fənlərin proqramlarının hazırlanması, dərslər planlarının tərtib edilməsi, mühazirə və praktiki məşğələlərin təşkili, təlim materiallarının seçilməsi və hazırlanması üzrə bacarıqlar qazanacaq.

FTN 2. Tədris prosesinin planlaşdırılması, auditoriya ilə işləmək, təlim strategiyalarının seçilməsi, tələbələrin fəallığını artırmaq üçün müasir təlim metodlarından istifadə etmə bacarığına yiyələnəcək.

FTN 3. Pedaqoji fəaliyyət zamanı fənnin məzmununu müasir elmi yeniliklərə əsaslanaraq formalaşdırmaq və tətbiq etmək bacarığını inkişaf etdirəcək.

FTN 4. Müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından (ICT), tədris proqram təminatlarından (CAD/CAM/CAE, simulyasiya proqramları, virtual laboratoriyalar) səmərəli istifadə etməyi öyrənəcək.

FTN 5. Tədris fəaliyyətində açıq və səlis akademik ünsiyyət qurmaq, öz bilik və tədqiqat nəticələrini auditoriyaya aydın və əsaslandırılmış formada çatdırmaq bacarığına malik olacaq.

FTN 6. Pedaqoji fəaliyyətin güclü və zəif tərəflərini müəyyən etməyi, refleksiya aparmağı və gələcək fəaliyyət üçün inkişaf istiqamətlərini müəyyən etməyi öyrənəcək.

"Elmi-tədqiqat təcrübəsi" üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. İxtisas sahəsində aktual elmi-tədqiqat mövzularını müəyyənləşdirmək, tədqiqatın məqsəd və vəzifələrini dəqiq formalaşdırmaq bacarığına malik olacaq.

FTN 2. Konkret tədqiqat məqsədlərinə uyğun müasir elmi-tədqiqat metodlarını (situasiya analizi, əməliyyat-taktiki təhlil, modelləşdirmə, statistik metodlar və s.) seçmək və səmərəli tətbiq etmək bacarığına yiyələnəcək.

FTN 3. Əldə etdiyi eksperimental və nəzəri məlumatların işlənməsi, sistemləşdirilməsi, nəticələrin emal edilməsi, statistik analizinin aparılması və nəticələrin şərh olunması üzrə bacarıqlar əldə edəcək.

FTN 4. Aparılmış tədqiqatların nəticələrini proseslərin optimallaşdırılması, tətbiqi və innovativ texnologiyaların işlənilməsi üçün hazırlanması istiqamətində tətbiq etmək bacarığına malik olacaq.

FTN 5. Tədqiqat nəticələrini elmi məqalə, hesabat, dissertasiya formatında təqdim etmək, elmi konfrans və seminarlarda çıxış etmək, elmi diskussiyalarda iştirak etmək bacarığı əldə edəcək.

FTN 6. Tədqiqat fəaliyyətində elmi etika prinsiplərinə (plagiatın qarşısının alınması, düzgün istinad qaydaları, müəllif hüquqlarına hörmət və s.) əməl etməyi və elmi məsuliyyəti dərk etməyi öyrənəcək.

“Magistrlik dissertasiyası” üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1. Tədqiqat problemini əsaslandırmaq, məqsəd və vəzifələri dəqiq müəyyənləşdirmək, kompleks plan qurmaq, nəzəri və analitik üsullarla tədqiqatı tam həcmdə yerinə yetirmək bacarığına yiyələnəcək.

FTN 2. İxtisas sahəsində elmi-nəzəri və praktiki problemləri dərinlən təhlil etmək, təhlükəsizlik risklərinin qiymətləndirilməsi və operativ qərarların qəbulunda müasir elmi yanaşmaları tətbiq etməklə problemlərin müstəqil həllini təqdim etmək bacarığını nümayiş etdirəcək.

FTN 3. Eksperimental və nəzəri nəticələrin riyazi modelləşdirilməsi, sistemli təhlili, analiz edilməsi və ümumiləşdirilməsi üzrə səriştə qazanacaq.

FTN 4. Əldə olunan elmi nəticələrin ixtisas üzrə tətbiqini əsaslandırmaq, praktik tövsiyələr hazırlamaq və innovativ yanaşmalar təqdim etmək bacarığı əldə edəcək.

FTN 5. Dissertasiya işinin məzmununu elmi auditoriya qarşısında aydın, əsaslandırılmış və strukturlaşdırılmış formada təqdim etmək, müdafiə etmək və elmi müzakirələrdə iştirak etmək bacarığına yiyələnəcək.

FTN 6. Dissertasiya işində elmi etika və intizam qaydalarına riayət etmək, müəllif hüquqlarına hörmət, istinad qaydalarına əməl etmək və öz tədqiqat fəaliyyətinə məsuliyyətlə yanaşmaq bacarığını nümayiş etdirəcək.

Təhsil proqramı və tədris fəaliyyətlərinin təlim nəticələrinin matrisi

Ali təhsil müəssisəsi aşağıdakı cədvəldən istifadə edərək ixtisaslaşmanın təhsil proqramının təlim nəticələrinin əldə olunmasına necə dəstək verdiyini müəyyənləşdirməlidir.

Tədris fəaliyyətinin (fənnin) adı	Proqramın təlim nəticələri					
	PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6
Tədqiqat metodları						
Akademik yazı və etika						
Tədqiqat analitikası						
Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən məcburi fənlər						
Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən seçmə fənlər						
Elmi-pedaqoji təcrübə						
Elmi tədqiqat təcrübəsi						
Magistrlik dissertasiyası						

Razılaşdırıldı:

Elm, ali və peşə təhsili şöbəsinin müdiri Humanitar və sosial ixtisasları qrupu üzrə işçi qrupunun həmsədrləri

Turxan Süleyman

Urxan Ələkbərov

Anar Bağirov